Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscrip'e nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M.Dukes, A.Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 219. Brașovŭ, Mercurĭ 5 (17) Octomvrie 1888.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu I Octomvrie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinátate:

pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Congresulŭ și chiămarea lui.

I.

Brașovŭ, 4 Octomvrie v.

Amŭ datŭ espresiune în numĕrulŭ de Lunĭ alŭ fóiei nóstre bucuriei, ce-o sêmțimŭ vêḑêndŭ că de astădată congresulŭ naționalŭ bisericescŭ alŭ Românilorŭ gr.-or. din Transilvania și Ungaria s'a întrunitŭ în sesiune ordinară conformŭ statutului organicŭ.

Amŭ accentuatŭ totŭ atuncĭ, că sperămŭ și așteptămŭ dela bărbații aleșĭ spre a representa poporulŭ credinciosŭ în acestŭ congresŭ, ca sĕ inițieze o activitate *principiară*, desbrăcându-se de orĭ-ce preocupațiunĭ personale, pentru ca astfeliu în timpurile acestea grele sĕ pótă apĕra cu succesŭ drepturile și esistența bisericei și sĕ pótă contribuì cu putere la înaintarea culturii nóstre, dândŭ o deosebită îngrijire învĕțămêntului românescŭ. Căcĭ și așa nu ne-a mai rĕmasŭ astăḑĭ altŭ tĕrêmŭ pentru desvoltarea naționalității nóstre decâtŭ celŭ bisericescŭ și școlarŭ și scimŭ câtŭ de multŭ este amenințată, câtŭ de multŭ ni se dispută și activitatea pacĭnică pe aceste tĕrêmurĭ.

In adevĕrŭ, care bărbatŭ românŭ cu mintea sănătósă și cu inima la locŭ nu se va bucura, când vede adunațĭ în Sibiiu pe cei mai distinșĭ bărbațĭ ai Românilorŭ greco-orientalĭ cu singurulŭ scopŭ de a se sfătuì asupra mijlócelorŭ, carĭ în împrejurările de față potŭ asigura mai bine progresulŭ nostru în biserică și școlă?

Când vedemŭ că poporulŭ nostru împovĕratŭ cu atâtea sarcinĭ grele și în cea mai mare parte aprópe cu desĕvêrșire lipsitŭ de scutulŭ și de folósele, ce este în dreptŭ a le pretinde ca echivalentŭ alŭ jertfelorŭ aduse necurmatŭ pe altarulŭ patriei; când vedemŭ că acestŭ bravŭ poporŭ sĕrăcesce din ḑi în ḑi și că, ca o urmare fatală a stării sale asuprite, pare că'lŭ cuprinde o tristă amorțélă: atuncĭ suntemŭ în dreptŭ de a aștepta dela areopagulŭ bisericei întrunitŭ în Sibiiu ca printr'o activitate viuă și priinciósă sĕ reverse însuflețire și încuragiare în poporŭ și se'lŭ mângăiă prin sfatulŭ și sprijinulŭ sĕu.

Activitatea congresului numai atuncĭ va puté produce acestŭ efectŭ salutarŭ, décă ea nu se va mărgini la împlinirea unorŭ forme secĭ, ci se va avênta la înălțimea adevĕratei chiămărĭ spirituale și morale a representanțilorŭ bisericescĭ. Se nasce dér importanta întrebare cu ce anume se va ocupa congresulŭ naționalŭ-bisericescŭ din Sibiiu în sesiunea de față?

Cuvêntulŭ de deschidere alŭ Escelenței Sale Metropolitului, ce'lŭ publicămŭ mai josŭ, indică îndată în întroducere chiămarea acestui corpŭ representativŭ.

„Intrunirea congresului nostru — ḑise Escelența Sa — ne dă o nouă ocasiunea de a examina și constata *desvoltarea practică, resultatele, vitalitatea* și *eventualele scăderĭ* ale sistemei create acum douĕ-ḑecĭ de anĭ pentru conducerea afacerilorŭ nóstre bisericescĭ, scolare și fundaționale.."

Nu mai încape îndoélă că aceste esigențe capitale ale activității congresului consună cu dorințele tuturorŭ acelora, carĭ „au inimă pentru conservarea, întărirea și prosperarea bisericei."

Prevenindu-ne dér Escelența Sa în discursulŭ sĕu de deschidere asupra adevĕratului scopŭ alŭ întrunirei dela Sibiiu, ne vomŭ lua voiă a pune înaintea ochilorŭ representanților bisericei unele apretiărĭ ale situațiunei pe temeiulŭ esperiințelorŭ făcute în cursulŭ anilorŭ.

Dela congresulŭ naț. bis. din Sibiiu.

Discursulŭ prin care Escelența Sa Metropolitulŭ **Mironŭ Romanul** *a deschisŭ congresutŭ naționalŭ bisericescŭ gr. or. în Sibiiu la 1 Octomvre a. c.*

Prea sfinţiţĭ domnĭ episcopĭ, prea stimațĭ domnĭ deputațĭ congresualĭ, iubițĭ frațĭ iubițĭ fii sufletescĭ!

Intrunirea congresului nostru naționalŭ-bisericescŭ, convocatŭ pe ḑiua de astăḑĭ, ne dă ocasiune nouă de a esamina și constata desvoltarea practică, resultatele, vitalitatea și eventualele scăderĭ ale sistemei create acum 20 de anĭ, în primulŭ congresŭ alŭ nostru național-bisericescŭ, pentru conducerea și administrarea afacerilotŭ nóstre bisericescĭ, scolare și fundaționale, va sĕ ḑică pentru guvernarea statului nostru bisericescŭ.

Sunt convinsŭ, că Domniile-Vóstre, préstimațĭ representanțĭ ai clerului și poporului din întrégă provincia nóstră metropolitană, care avețĭ nu numai esperiențe bogate din viéța publică și în deosebĭ pe terenulŭ bisericescŭ, ci avețĭ totdeodată și inimă pentru conservarea, întărirea și prosperarea bisericei nóstre ortodoxe române, cu tactulŭ și prudența ce a dovedit'o congresulŭ nostru la tóte întrunirile sale din trecutŭ vețĭ sta și de astădată la înălțimea misiunii D-vóstre și în combinarea mĕsurilorŭ ulterióre pentru perfecționarea organismului nostru bisericescŭ, liberĭ de orĭ-ce utopie și exagerare, liberĭ de orĭ-ce preocupațiune pentru lucrurĭ, care cadŭ afară de terenulŭ bisericescŭ, vĕ vețĭ face sémă cu realitatea, în ceea ce privesce starea lucrurilorŭ pe terenulŭ nostru bisericescŭ, greutățile generale ale situațiunii, scăderile și neajunsurile puterilorŭ nóstre proprii, la care singure avemŭ a recurge; ér în considerarea acestora și a justelorŭ nóstre aspirațiunĭ nu vețĭ perde din vedere în specialŭ acelŭ curentŭ fatalŭ, care se pornise în timpii din urmă cu multă vehemență și încâtva se mai susține și acum, spre a călca autoritatea ierarchică în biserica nóstră și spre a ne slăbi legăturile spirituale și disciplina, cărora avemŭ sĕ mulțumimŭ, că biserica nóstră ortodoxă, acum uniculŭ paladiu și alŭ naționalității nóstre, șĭ-a pututŭ salva existența sa chiar și între împregiurărĭ cu multŭ mai grele decâtŭ cum suntŭ cele de astăḑĭ.

De asemenea suntŭ convinsŭ, că décă noi sub scutulŭ Preagrațiosului nostru Monarchŭ, alŭ Maiestății Sale Impĕratŭ și Rege Franciscŭ Iosifŭ I., pe care Dumneḑeu sĕ-lŭ țină la mulțĭ anĭ fericițĭ, și sub scutulŭ legilorŭ patriei vomŭ lucra aicĭ în bună armoniă și vomŭ continua sĕ lucrămŭ totŭ așa și în afară spre a feri biserica nóstră de pornirĭ stricăciόse, spre a ne întări în organismulŭ nostru și spre a da totŭ mai mare avêntŭ desvoltării salutare a instituțiunilorŭ și preste totŭ a vieții nóstre bisericescĭ; noi prin acésta împlinindu-ne sublima misiune ce o avemŭ ca biserică, totdeodată vomŭ face cele mai bune servicii culturii generale și moralității publice, dela care depinde prosperitatea statului și a fiăcărei societățĭ omenescĭ.

Acestea suntŭ cuvintele mele, cu care în acestŭ momentŭ solemnŭ și la acéstă ocasiune notabilă în viéța nóstră bisericéscă vĕ salutŭ din inimă Preasfinţiţĭ domnĭ episcopĭ, prea iubițĭ frațĭ și fii sufletescĭ, și cu care după premérsa chemare a spiritului sfântŭ, care sĕ ne lumineze și sĕ ne conducă în lucrările nóstre, congresulŭ naționalŭ-bisericescŭ ordinarŭ alŭ provinciei nóstre metropolitane pentru periodulŭ, în care ne aflămŭ, îlŭ declarŭ de deschisŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Direcțiunea căii ferate vicinale *Hașfalĕu-Odérheiu* refusă a recunósce întreprinḑĕtorului constructorŭ alŭ liniei I. Kutlanya o pretențiune în sumă de 110 mii fl. Societatea contestă pe temeiulŭ resultatului socotelelorŭ finale dreptulŭ acestei pretențiunĭ. Din causa acésta va urma procesŭ.

*
* *

In nóptea de 11 Octomvre n., *notarulŭ de cercŭ din Libotinŭ*, comit. Solnocŭ-Dobêca, I. Fülöp, a fostŭ împușcat

---

FOILETONULŬ „GAZETEI TRANSILVANIEI."

(2)

NIȚĂ DRAGĂ.

Schiță din viéța unui muncitorŭ.

II.

A doua ḑi de diminéță Niță Dragă era în picióre. Căḑuse puțină brumă, și cam strîngea din spete; deschise pórta, îșĭ făcù cruce, și pornì. Avea sĕ mérgă ca de obiceiu în cetate.

Pe când bătea cincĭ clopotulŭ dela „Biserica négră", Niță Dragă sta la marginea văii, ce curge pe dinaintea casei sale, îșĭ spăla fața. După ce se spălà, își netedì pĕrulŭ și mustățile, îșĭ șterse fața cu mâneca cămășii, și pornì, și cum mergea, începù sĕ ḑică „Tatălŭ-nostru", și încet, încet ḑicêndu-lŭ de vr'o trei orĭ ajunse lângă „Crucea Căpitanului", îșĭ făcù cruce, sărutà zăbrelele crucei și plecà mai departe, ca sĕ ajungă în cetate.

Trecêndŭ prin Prundŭ, întrà într'o cârciumă, unde mergea elŭ de obiceiu. Bĕu rachiu de trei creițarĭ pe datoriă, adecă pănă deseră când se va întórce din cetate, căcĭ scia elŭ bine, că aḑĭ e Vinerĭ, e ḑi de têrgŭ, și va câștiga elŭ atâtŭ câtŭ sĕ-șĭ plătéscă deseră datoria. Nu-i vorbă, elŭ câștigase erĭ — ar putea ḑice cineva — și astfelŭ putea sĕ aibă creițarĭ. Dér așa ar putea ḑice numai cine nu cunósce pe leica Păuna, pe nevastă-sa, căcĭ cine o cunósce scie prea bine, că ea pune mâna pe banĭ, îi așéḑă pe fundulŭ lăḑii, căcĭ are fete marĭ.

Așa pe la șése ajunse în cetate. Se gătase tutunulŭ din pipă, îșĭ scóse pipa din gură și rĕmase astfelŭ așteptândŭ pe cineva sĕ-i dea de lucru. Elŭ era celŭ mai eftinŭ hamalŭ, de aceea sĕ nu prinḑă pe nimenea mirarea, décă tóte precupețele din têrgulŭ merelorŭ îlŭ chemau sĕ le scótă șetrele din cămărĭ, sĕ le ducă în piéță, sĕ li-le așeḑe, sĕ le care venele de mere, și sĕ le ḑică „vênḑare bună" după ce-șĭ lua plata. Era puținŭ ce cerea elŭ, și de aceea avea mare căutare la precupețe, căcĭ la eftinŭ se uită orĭ și cine, cu atâtŭ mai vîrtosŭ vênḑĕtórele de póme, care suntŭ mai șirete și sciu ascunde merele cele putrede printre cele bune ca sĕ le vênḑă cu câștigŭ.

Niță Dragă séu Dragă, cum îi ḑiceau ele, luase vre-o câțĭva creițarĭ dela aceste muerĭ și acum se ducea încetŭ cu banii în mână, și mai asculta înjurăturile ómenilorŭ, pe carĭ îi lovise cu bețele și cu rudurile șetrelorŭ pe când le avea în spate. Era dibaciu bietulŭ Dragă în a lovi lumea cu șatra de câte orĭ o avea în spate. Se ducea sêrmanulŭ omŭ la piatra din colțulŭ unei prăvălii din „Têrgulŭ Cailorŭ", unde ședea de obiceiu.

Așa făcù și acum, se puse pe bolovanŭ, începù sĕ-șĭ numere creițarii, și cu unŭ zîmbetŭ pe buze se ridicà de pe „jețulŭ" sĕu, merse într'o trafică, îșĭ luà de trei creițarĭ unŭ pachetŭ de tutunŭ, plătì cincĭ creițarĭ din datoria cea vechiă, se întórse la jețulŭ sĕu și se așeḑà pe elŭ cu tótă nădejdea.

Elŭ ședea pe bolovanŭ și se gândea la ḑiua de erĭ, la butoiulŭ ce'lŭ dusese la Țîpulŭ lui Meșotă, și îlŭ cuprinse unŭ nĕcazŭ, când îi venì în minte gândulŭ, că elŭ a dusŭ prea eftinŭ butoiulŭ. „E târḑiu", îșĭ ḑise elŭ în cele din urmă și se liniștì. „Lasŭ că și bieții studențĭ nu prea au parale."

Borborosindŭ încetŭ se ridicà de pe bolovanŭ, adecă de pe „jețŭ", cum ḑiceau ceilalțĭ hamalĭ, și plecà.

Noroculŭ totŭ norocŭ.

Pocinogŭ făcuse cu precupețele, rachiu gustase, tăbacŭ avea, și după atâtea procopselĭ nu făcù doi pașĭ și auḑì o fluerătură. Acesta era semnulŭ că'lŭ chiamă óre-cine sĕ ducă ceva în spate. Intr'adevĕrŭ, dintr'o prăvăliă vecină îlŭ chiămà unŭ băiatŭ și-i dădù

pe ascunsŭ de făptuitorĭ necunoscuțĭ, din resbunare. Gendarmeria îi caută.

***

In *Becleanŭ*, lângă Făgărașŭ, *au arsŭ* bucatele adunate de pe câmpŭ la 9 economĭ.

***

In 10 Octomvre n. orașulŭ *Sepsi-Sângeorgĭ* și înprejurimea lui au fostŭ bătute de *grindină*.

***

Musica orășenéscă, sub direcțiunea d-lui Anton *Brandner*, va da patru *concerte* în abonamentŭ în sala hotelului Nr. 1. Celŭ dintêiu concertŭ se va da Duminecă în 9 (21) Octomvre. E de prisos a mai spune, ce e 'n stare sĕ presteze musica orășenéscă. Cei carĭ Duminecă séra au fostŭ în sala cea nouă a hotelului Unionŭ ca s'o asculte, și au fostŭ fórte mulțĭ, s'au pututŭ convinge din nou, că vrednice suntŭ a fi visitate concertele și seratele acestei musicĭ.

Istoriculŭ maghiarisărei în comitatulŭ Bekes.

Dintr'o dare de sémă, ce o face în colónele lui „Egyetertes“ „patriotulŭ“ Carolŭ Jeszenszky asupra istoricului maghiarisărei în comitatulŭ Bekes, găsimŭ cu cale pentru vremile de adĭ a reproduce în estrasŭ următórele părțĭ:

Din partea „*Comitetului comitatensŭ însărcinatŭ cu afacerea propagărei limbei unguresci*“ s'a cetitŭ la an. 1832 unŭ raportŭ în adunarea comitatensă a comitatului Bekes, ținută în comuna Gyula. Intre altele se dice în acestŭ raportŭ:

„Comitatulŭ Bekes, în țéra de josŭ, este unulŭ din acele ținuturĭ locuite de Maghiarĭ, ai căruia locuitorĭ pretutindenea au fostŭ cunoscuțĭ ca unii, carĭ s'au distinsŭ prin păstrarea cu scumpătate a originalității și curățeniei limbei unguresci, prin timbrulŭ și obiceiurile lorŭ; în alŭ cărorŭ magistratŭ nu s'a pomenitŭ a se audi altŭ glasŭ, afară de „dulcele“ glasŭ ungurescŭ; ale cărorŭ protocóle, totŭ feliulŭ de scrisorĭ oficiale și mai tóte corespondențele de multŭ timpŭ se pórtă în limba unguréscă“ etc.

După acésta se dice în raportŭ, că limba maghiară a ajunsŭ în așa usŭ, încâtŭ tribunalele, cum și primăriile comunale în afacerile lorŭ publice foloseau pe timpulŭ acela esclusivŭ limba maghiară. Apoi continuă astfelŭ:

„Totŭ aicĭ, ca unŭ rarŭ esemplu se póte privi și modulŭ cum în acestŭ ținutŭ a înaintatŭ și s'a sporitŭ maghiarisarea prin vecinătatea acestorŭ neaoșĭ Maghiarĭ, și încă în timpŭ nu tocmai lungŭ, deși n'a fostŭ ajutorată de nimenea mai de locŭ. In comuna *Endrőd*, despre care se scie că este de origine o colonia slovacă și numĕră de presentŭ 5729 suflete, mai multŭ nu mai poțĭ găsi urmă de Slovacŭ; locuitorilorŭ acestei comune deja de multŭ li se vestesce și cuvêntulŭ lui Dumnedeu esclusivŭ în limba unguréscă. Intr'o situațiune totŭ atâtŭ de îmbucurătóre se află în privința maghiarisării și opidulŭ *Szarvas* cu 15,701 locuitorĭ de origine slovacă — mai cu sémă décă va tinde în direcțiunea acésta nisuința conducĕtorilorŭ bisericescĭ și lumescĭ, care nisuință altmintrea este esemplară în astă privință. Incă și în celelalte comune nemaghiare aflătóre în gremiu, carĭ prin situațiunea lorŭ nu stau așa multŭ sub influința Maghiarilorŭ — dorita maghiarisare se află încă și aci în légănulŭ desvoltărei sale și ulterióra desvoltare a aceleia se așteptă mai vîrtosŭ dela însuflețirea comună.“

Pentru maghiarisarea comunelorŭ nemaghiare, susŭ disulŭ comitetŭ de maghiarisare află necesarŭ ca sĕ se pună pondulŭ principalŭ pe educațiune, căcĭ, dice elŭ, „copilulŭ germanŭ séu *valachŭ de sigurŭ mai ușorŭ se va pute preface în adevĕratŭ cetățênŭ maghiarŭ*, decâtŭ părinții înaintațĭ în etate, carĭ prin natura lucrului suntŭ mai puținŭ accesibilĭ pentru altă limbă séu obiceiurĭ...., numai câtŭ sĕ recere ca Maghiarulŭ sĕ nu se retragă dela prestarea jertfelorŭ necesare.“ Étă în specialŭ ce propunerĭ a făcutŭ comitetulŭ de maghiarisare în susŭ disa adunare a comitatului Bekes:

1. „De vreme ce în sensulŭ ultimei legĭ, în oficii publice nu potŭ fi, decâtŭ ómenĭ carĭ sciu ungaresce, *nicĭ în localitățile nemaghiare din gremiu sĕ nu mai potă fi nicĭ preotŭ, nicĭ învĕțătorŭ séu magistru scolarŭ, care nu scie unguresce.*

2. „Décă însĕ și în timpulŭ de față s'ar afla undeva în comitatŭ păstorŭ sufletescŭ séu învĕțătorŭ, care nu scie unguresce, *sĕ fiă obligațĭ a-șĭ ține capelanĭ maghiarĭ*, ér învĕțătorilorŭ sĕ li se concédă unŭ terminŭ de 3 anĭ, în care timpŭ *décă n'au făcutŭ nicĭ unŭ progresŭ în limba maghiară* și nicĭ nu s'au silitŭ sĕ facă asemenea progresŭ, *sĕ-șĭ piérdă oficiulŭ. Astfeliu*:

3. *Lĭ-s'arŭ pute impune păstorilorŭ sufletescĭ, fără osebire de confesiune, ca întru vestirea cuvêntului lui Dumnedeu* în lauda ce 'i se aduce lui Dumnedeu, prin cântărĭ, cu unŭ cuvêntŭ în tóte actele de pietate *sĕ se introducă ritŭ ungurescŭ. Acolo însĕ, unde acum e încă imposibilă deplina delăturare a graiului domnitorŭ străinŭ, sĕvîrșéscă serviciulŭ publicŭ dumnedeescŭ schimbându-lŭ din când în când, și apoi mai desŭ, pe limba unguréscă.*

In alŭ 4-lea punctŭ se dispune purtarea matriculelorŭ în limba unguréscă, ér punctulŭ alŭ 5-lea sună astfelŭ:

„Ce privesce pe învĕțătorĭ și pe magistrii de scólă, este necesarŭ ca aceștia în instruirea atâtŭ a copiilorŭ, câtŭ și a copilelorŭ carĭ cercetéză șcólele dela sate séu de prin opide, *sĕ folosésca esclusivŭ limba maghiară*, — anume scrierea, cetitul, calculațiunea, rugăciunile și cele ținĕtóre de confesiune sĕ le propună *numai în limba unguréscă*; cele din urmă sĕ lĭ-se pótă esplica elevilorŭ și în limba maternă acolo, unde neapĕratŭ o pretindŭ acésta împrejurările“.

Aceste propunerĭ ale „Comitetului comitatensŭ însărcinatŭ cu propagarea limbei unguresci“ au fostŭ primite și adoptate ca disposiții luate din partea comitatului, fiindŭ însărcinatŭ cu esecutarea lorŭ unŭ comitetŭ permanentŭ comitatensŭ, în a căruia frunte se afla preotulŭ de atuncĭ alŭ Szarvas-ului, Samuel Simon. Cu câtă ardóre și cu câtŭ zelŭ au umblatŭ Ungurii sĕ ducă în îndeplinire hotărîrile de mai susŭ, o probéză Jeszenszky cu aceea, că „nicĭ unŭ preotŭ séu învĕțătorŭ panslavistŭ nu se afla în protopopiatulŭ Bekeșului“.

Numai două partide se aflau în protopopiatŭ: „partida maghiară“ și „partida slovacă“. Cea din urmă se provoca la patriotismulŭ sĕu pentru ca sĕ se deosebéscă de *panslaviștĭ, de carĭ nu se aflau pe atuncĭ, decâtu încă numai în unele comitate din partea de sasŭ a Ungariei* etc. etc. (Va urma.)

Elena Teodorini și studenții universitarĭ.

Joia trecută, 23 curentŭ, s'a datŭ la Teatrulŭ Naționalŭ din Bucurescĭ ultima representațiune a d-rei Teodorini, în folosulŭ esposițiunei române dela Parisŭ.

După terminarea representațiunei, studenții in corpore în urale nesfîrșite și la lumina faclelorŭ au condusŭ pe d-șóra Teodorini acasă (la hotelŭ Hugues), unde d. C. Calmuski a ținutŭ unŭ discursŭ în numele studenților̆.

Sâmbătă d-șóra Teodorini a mai trimesŭ d-lui Stavri Predescu, președintele societățeĭ universitare „Unirea“, mai multe portrete și scrisórea de mai josŭ, pentru a o comunica studenților̆.

„Iubițĭ studențĭ! Aséră, când vĕ ascultamŭ cu ochii plinĭ de lacrimĭ, așĭ fi doritŭ sĕ vĕ potŭ spune totŭ ce sufletulŭ meu simțea la fiă-care cuvêntŭ, sĕ vĕ potŭ descrie sensațiunea dulce și mângăetóre care 'mĭ făcea sĕ tresară inima în pieptŭ, dér frigurile așa de tarĭ 'mĭ amețeau mințile și 'mĭ înăbușeau glasulŭ.“

Astădĭ puținŭ mai liniștită viu a vĕ mulțămi, recunoscĕtóre de afecțiunea și admirațiunea ce mĭ-ațĭ arĕtat'o orĭ de câte-orĭ m'am reîntorsŭ între voi. Viu a striga din tótă inima: *trăiască studenții Universității din Bucurescĭ, fala și mândria iubitei nóstre țĕrĭ*, trăiască Craiova dulce cuibŭ alŭ nascerei mele, trăiască părinții și surorile nóstre, și décă prea divinulŭ Creatorŭ ar asculta cererea mea, ar trămite asupra lorŭ atâtea bunĕtățĭ, câte note am în glasulŭ meu.

„Florile cu carĭ m'ațĭ împodobitŭ aséră vorŭ forma coróna mea cea mai mândră și gloriósă.

„Dorindŭ dér ca acéstă sĕrbătóre sĕ rĕmână atâtŭ de adêncŭ săpată în inimile vóstre precum va rĕmâne neștersă în a mea, vĕ trămitŭ portretulŭ meu. Primindu-lŭ, aduceți-vĕ aminte, că Privighetórea Olteniei (precum o numițĭ) pe țĕrmurĭ străine cântă duiósă, gândindu-se la voi, așteptândŭ nerăbdătóre sĕ se reîntórcă în midloculŭ vostru și în cântecele cele mai frumóse și atingĕtóre sĕ vĕ spue veselia ce o simte, dorulŭ care a suferitŭ.

„Plecŭ, mĕ ducŭ departe, dér orĭ câtŭ de departe voiu fi, gândulŭ și inima mea între voi vorŭ rĕmâne.

Elena Teodorini.

Comitetulŭ Soc. „Unirea“ i-a trimesŭ următorulŭ rĕspunsŭ:

Domnișóră Teodorini! Deplinŭ convinșĭ de simțimentele nobile ce avețĭ, nu nĭ-amŭ făcutŭ decâtŭ datoria arĕtându-vĕ, decâte-orĭ ocasiune amŭ avutŭ, admirațiunea ce trebue sĕ o avemŭ pentru o soră a nóstră, care a dusŭ fala numelui de Românŭ peste mărĭ și ocêne și care din culmea triumfurilorŭ ce a reportatŭ în lumea întrégă, șĭ-a adusŭ aminte de țéra-mumă.

Ceialalțĭ artiștĭ ce i-a produsŭ țéra nóstră, când au vĕdutŭ că culegŭ câte-va succese în țĕrĭ străine, au fostŭ târâțĭ de vârtejulŭ gloriei și au uitatŭ că suntŭ Românĭ. Unŭ geniu însĕ nu putea sĕ urmeze regula comună și de aceea te vedemŭ venindŭ din când în când în țéra nóstră, ba încă sĕvêrșindŭ acte, ca celŭ dela Craiova, de unŭ patriotismŭ fără sĕmĕnŭ.

Recunoscĕtorĭ, atâtŭ ca Românĭ pentru actele mărețe ce le săvêrșescĭ, câtŭ și ca studențĭ pentru atențiunea ce nĭ-ațĭ datŭ și interpretarea dréptă a slabelorŭ nóstre mijióce de admirațiune, nu găsimŭ îndestule cuvinte a vĕ mulțumì pentru darulŭ prețiosŭ ce nil'ațĭ făcutŭ; căcĭ ce ar fi pututŭ fi mai scump pentru noi decâtŭ a avé în tot-d'auna dinaintea ochilorŭ imaginea aceleia, care fermecândŭ lumea întrégă a sciutŭ sĕ facă a înflori în inimile nóstre sentimentele mai cele frumóse?

O singură rugăminte avemŭ sĕ'țĭ mai facemŭ.

Atuncĭ când, dusă pe aripile gloriei, vei atinge culmile cele mai înalte, adu'țĭ aminte, că décă tóte popórele în estasŭ te admiră, *poporulŭ românŭ te adoră* și așteptă ca din când în când sĕ'i dai ocasiunea ca sĕ'țĭ arete ceea ce dênsulŭ simte și gândesce și sĕ'țĭ împletéscă o flóre mai multŭ pe cununa gloriei și a nemurirei.

Președinte, **Stavri Predescu,**

Secretarŭ, *A. Vernescu-Buzĕu.*

Rĕspunsulŭ Doctorului Mackenzie.

Cartea lui Mackenzie, în care rĕspunde la învinuirile ce i-le-au făcutŭ medicii germanĭ și pressa nemțéscă, a apărutŭ sub motto din „Enric IV“ alŭ Shakespeare: „Acum luațĭ aminte, cum o simplă istoriă vĕ nimicesce.“

In broșura sa, Mackenzie declară, că învinuirile medicilorŭ germanĭ l'au silitŭ sĕ rĕspundă, deși e durerosŭ a mai pregăti inimilorŭ suferințe. „Isvórele oficiale“ suntŭ de „caracterŭ mixtŭ“, cu tóte astea conținŭ importante documente, ce i-s'au refusatŭ, așa d. e. părerile lui Gerhardt și Bergmann către ministeriulŭ casei, înainte de a fi chematŭ Mackenzie la Berlinŭ. Acesta îndréptă asupra medicilorŭ germanĭ *atacurĭ de natură forte gravă*. Vina cea mai mare o atribue profesorului Gerhardt.

Acesta, dice medicулŭ englezŭ, când l'a învinuitŭ că a vătĕmatŭ prințului de corónă Frideric córdele vocale, a făcut'o de nĕcasŭ pentru succesele sale (ale lui Mackenzie). Când i-a succesŭ sĕ stîrpéscă o bucată, Gerhardt a căutatŭ sĕ-lŭ înegréscă în ochii pațientului printr'o isbutită manoperă teatrală. Purtarea lui

---

de lucru. Niță se întórse către ceilalțĭ hamalĭ, le zimbì și'șĭ vĕdù de trébă.

„Cum strigă pe Românŭ?“ începù unulŭ din hamalĭ. „Uite așa“, rĕspunse altulŭ și fluerà odată, ér după aceea toțĭ hamalii rîseră, dér Dragă habarŭ n'avea, căcĭ se afla în trébă și scia că'i va curge ceva lapte în păsatŭ.

Niță mai luà câțĭva creițarĭ și plecà mai departe prin cetate. Apucà drumulŭ pe la precupețe și după ce ascultà vorbele fiăcăreia, căcĭ tóte îlŭ cunosceau și tóte îi vorbeau, apucà printre șetrele cismarilorŭ și ale papucarilorŭ și uitându-se în drépta și în stânga, era împinsŭ de trecĕtorĭ când într'o parte, când într'alta.

Nu-i păsa nimicŭ lui Niță de tóte acestea; era dedatŭ cu îmbuldéla și scia, că Vinerea e multă lume. Trecù apoi pe lânga băcănia, unde dusese alaltăerĭ ceva marfă la magazia, și când colo ce sĕ vedĭ? Când era aprópe de prăvălia tocmai eșea unŭ ucenicŭ, care'lŭ cunoscea, avea în mânĭ nisce pescĭ, vrea sĕ-i arunce în vale, și Niță Dragă, norocosulŭ, apucà pescii din mâna băiatului și dise: „las' că'sŭ bunĭ.“ Plecà mai nainte pe lângă curelarĭ, trecù apoi printre sacii de bucate, se apropià de lăcătușĭ și de șetrele cojocarilorŭ și sta rădimatŭ de o ladă. Elŭ se uita la Brănenii, carĭ ședeau pe lângă zidurile „Sfatului“ cu ouă și cu untŭ, se uita bietulŭ cum mănâncă, și începù sĕ rîdă. La o parte ședeau vre-o trei brănence și vr'o doi brănenĭ, toțĭ întorșĭ cu spatele unulŭ către altulŭ și scoteau din fundulŭ desagilorŭ câte o bucățică de brânză și pâne și așa pe furișate — bagŭ sémă ca sĕ nu se vedă unii pe alții ce mănâncă și cum mănâncă — îșĭ potoleau fómea.

Niță Dragă nu zăbovi multŭ, ci merse mai departe, căcĭ într'o depărtare de trei pașĭ audise vorbă multă. Era unŭ Italianŭ cu colivii cu pasĕrĭ, carĭ scotŭ bilete de norocŭ, și numerĭ de pusŭ în lotăria. Acolo alergà sĕrmanulŭ“, și cum totŭ audise spusele „Némțului“, cum îi dicea elŭ, băgà mâna în șerparŭ, scóse doi creițarĭ și cerù sĕ-i tragă unŭ biletŭ.

„Unu, doi, trei“, dise Italianulŭ, ér pasĕrea după două trei țiuiturĭ scóse unŭ biletŭ, îlŭ dădù lui Niță, și Italianulŭ începù érășĭ: „Haidețĭ la norocŭ, sĕ vedețĭ câtŭ trăițĭ, ce sórte avețĭ, și ce numerĭ sĕ punețĭ la lotărie!“

Dragă luà biletulŭ, se uità la elŭ și plecà, și cum mergea cu elŭ în mână, întêlni pe unŭ altŭ hamalŭ, care scia carte, îi dădù biletulŭ și ascultà: „Ai sĕ trăescĭ încă 30 de anĭ, dintr'unŭ butoiu ți-se va trage fericirea“. Așa cetì posnașulŭ hamalŭ și, voindŭ sĕ cetéscă mai departe, Niță îlŭ oprì.

„Dintr'unŭ butoiu! are haz!“ dise elŭ scărpinându-se după ureche. „Eu nu'sŭ șolodarŭ, asta nu se póte... Dér mai scii dracu? póte vré sĕ înțelégă butoiulŭ de erĭ“, îșĭ gândia bietulŭ omŭ și sta sĕ se întórcă la „Némțŭ“ sĕ-lŭ întrebe.

La lotărie numerii 1, 14 și 7, cetì hamalulŭ, ér Niță luà biletulŭ și'lŭ puse în șerparŭ.

Ocoli „Sfatulŭ“, aruncà ochii la cumpăna orașului, unde se cumpenescŭ poverile de marfă, și vĕdêndŭ că nu-lŭ chiamă nimenea, luà drumulŭ pe ulița vămei, pe lângă șetrile funarilorŭ și ajunse la „Pórtă“. Acolo vĕdêndŭ ómenĭ mulțĭ, audindŭ și o musică, merse și elŭ sĕ casce gura. Era o panoramă cu câștigurĭ. Unŭ Némțŭ arăta unŭ șarpe, îlŭ încolăcea pe la gâtŭ, îlŭ băga în sînŭ și lumea se minuna grozavŭ. Niță mai vĕduse și cu tóte acestea îi plăcea sĕ se uite. Aruncà ochii pe la chipurile din afară, și cum se totŭ înbuldise, se apropiase de cele două maimuțe ce se totŭ jucau pe nisce bețe. Unŭ Sĕcuiu, care era cu pipa în gură și sta aprópe de una din maimuțe, o pățì cum se cade. Maimuța se întinse, îi luà pipa din gură și o apucà ea în dințĭ.

Sĕcuiulŭ rĕmase ca trĕsnitŭ. Tótă lumea rîdea. Rîdea și Niță. Elŭ nu mai vĕduse așa ceva.

Gerhardt a fostŭ neonestă chiar și față cu prințulŭ de corónă. Décă cu totŭ raportulŭ profesorului Virhow, Gerhardt și Bergmann au stăruitŭ pe lângă părerea, că bóla e racŭ, atuncĭ datoria lorŭ trebuia sĕ'ĭ siléscă a o tracta pe față ca atare, și, décă n'aveau încredere în mine, singura cale onorifică pentru aceștĭ medicĭ era, sĕ se separe pe față de dênsulŭ (de Mackenzie) și sĕ facă rapórte separate.

Mackenzie istorisesce, că Ferhardt la tractarea galvanocaustică a bólei a aplicatŭ vêrfulŭ înroșitŭ în focŭ alŭ unei sêrme timpŭ de 14 ḑile, în fiă-care ḑi, în interiorulŭ gâtlegiului. Acestŭ tratamentŭ a fostŭ nescientificŭ și fără pricepere făcutŭ. Arderea repețită e ceva barbarŭ. Gerhardt trebue sĕ fiă făcutŭ responsabilŭ pentru schimbarea bólei, care la începutŭ nu era periculósă. Asupra asistentului lui Gerhardt, anume Landgraf, bolnavulŭ s'a plânsŭ de repețite-orĭ; era asistentulŭ brutalŭ și nedibaciu.

In San-Remo, Mackenzie a comunicatŭ A. Sale, că în gâtŭ s'a făcutŭ o schimbare nefavorabilă. Al. Sa întrebă: „E racŭ?“ Mackenzie rĕspunse: „Regretŭ că trebue sĕ'țĭ spunŭ, că racŭ se vede a fi, dér e cu neputință a fi sigurŭ despre acésta.“ Prințulŭ de corónă primi acéstă împărtășire, După unŭ momentŭ de tăcere ḑise A. Sa apucândŭ mâna lui Mackenzie și cu acelŭ zîmbetŭ blândŭ caracteristicŭ: „Mĕ temeam de cât-va timpŭ de așa ceva; îțĭ mulțămescŭ, că 'mĭ eștĭ atâtŭ de sincerŭ.“

„In întréga și îndelungata mea esperiență, ḑice Mackenzie, n'am vĕḑutŭ sĕ se porte unŭ omŭ, în astfelŭ de împrejurărĭ, cu atâta eroismŭ naturalŭ. A. Sa n'arăta nicĭ celŭ mai micŭ semnŭ, că ar fi abătutŭ, ci petrecea ḑiua cu obicînuitele sale ocupațiunĭ. Séra la masă era veselŭ. Fără opintire aparentă, vorbea nesilitŭ.“

Mackenzie judecă în modŭ nimicitorŭ activitatea lui Bramann. Acesta cercetă cu oglinda, ca cum ar fi făcutŭ la unŭ modelŭ de hârtiă maché. La observarea lui Mackenzie: „Potŭ vedé, că Bramann nu e dedatŭ a folosi laryngoscopulŭ“, replică prințulŭ de corónă: „D-ta o veḑĭ și eu o simțŭ!“ La operațiune în San-Remo prin întrebuințarea chloroformului de către Bramann mai că era sĕ se 'ntêmple o catastrofă. Mediculŭ englesŭ istorisesce nesuccesele canulelorŭ lui Bramann, declară că canulele acestuia suntŭ anticvate, din care causă Bramann părăsi ofensatŭ camera. Bergmann împedecă d'a se 'ntroduce o canulă mică și din pricina acésta s'a produsŭ o ne'ncetată iritațiune a gâtlegiului. Intr'o singură nópte a trebuitŭ sĕ se curețe canula.

Mackenzie crede, că chiarŭ în Charlottenburg ar fi fostŭ cu putință o operațiune, décă n'ar fi fostŭ acelŭ nenorocitŭ tratamentŭ alŭ bólei de către Bramann și Bergmann. Din causa canulelorŭ celorŭ rele s'a provocatŭ acea iritațiune a tusei, care a sdruncinatŭ nencetatŭ gâtlegiulŭ. Încercările lui Bergmann mai multŭ au stricatŭ bólei.

Despre cele întêmplate în Charlottenburg, când Bergmann a fostŭ adusŭ sĕ introducă o canulă, istorisesce Machenzie: „Spre gróza mea, Bergmann îșĭ vêrî degetulŭ adêncŭ în rană. După repețite, dér zadarnice încercărĭ ale lui Bergmann, d'a întroduce canula, fù adusŭ Bramann. Împĕratulŭ tușea în continuu și perdù multŭ sânge. Împĕratulŭ mĭ-a ḑisŭ, sĕ nu mai lasŭ pe Bergmann a'i face operațiă. Împĕratulŭ vorbea de repețite-orĭ despre brutalitatea lui Bergmann și îmĭ scrise despre acésta cuvinte fórte caracteristice, ce nu mi s'au permisŭ sĕ le publicŭ.“ Mackenzie ḑice, că împĕratulŭ lucra cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ se simțea mai rĕu. Era hotărîtŭ sĕ móră la postulŭ sĕu făcêndu'șĭ datoria.

Despre profesorulŭ Schrötter ḑice ironic Mackenzie: „Elŭ'șĭ dă mărturia sa „cam nepartialŭ“, dér nu s'a pronunțatŭ hotărîtŭ. Décă eu n'am vrutŭ sĕ încercŭ a tăia o bucată din crescătura din gâtlegiu, nu pentru aceea n'am făcut'o, că dóră profesorulŭ din Viena s'ar fi pronunțatŭ „categoricŭ contra tăiăreĭ.“

Hotărîrea de a nu opera a fostŭ luată inainte de sosirea lui Schrötter și s'a basatŭ pe faptulŭ, că gâtlegiulŭ arăta rĕu și orĭ-ce manipulațiune cu cleștele era esclusă.“

Din descrierea lui Mackenzie se vede câtŭ de multŭ a suferitŭ împĕratulŭ Frideric, e durerosŭ că medicii n'au găsitŭ altceva mai bunŭ de făcutŭ decâtŭ sĕ se certe la patulŭ lui.

Scirĭ economice și industriale.

Creditulŭ fonciarŭ ungarŭ a decisŭ sĕ înființeze în Clușŭ o *sucursală.*

D-lŭ *Schässburger din Brașovŭ,* care căuta unŭ anume locŭ situatŭ lângă albia Milcovului pentru a înființa o *fabrică de postavurĭ gróse,* aflămŭ că ar fi părăsitŭ acéstă ideă pentru că apa Milcovului ar fi mai totdéuna turbure. Buletinulŭ Camerii de comerciu din Focșanĭ regretă, că d-lŭ Schässburger n'a cercetatŭ și apele dela Rădulescĭ (surse din padurea négră) care suntŭ de o limpiditate extraordinară în totŭ timpulŭ anului și unde găsesce și loculŭ pentru instalațiunea fabricei sale, apropiere de Focșanĭ cam la 10 kilometri.

Cetimŭ în „Curierulŭ Financiarŭ“ din Bucurescĭ: „Pe Domeniulŭ corónei Gherghița, administrația domeniului corónei, în laudabilulŭ scopŭ d'a întroduce printre locuitorĭ diferite industrii, a înființatŭ unŭ *atelierŭ modelŭ pentru fabricarea și împletirea de coșurĭ* începêndŭ dela cele mai primitive până la coșurile și împletiturile de artă. Atelierulŭ e dotatŭ cu mașinele necesarii la tăiatulŭ și curățitulŭ nuelilorŭ și are în capulŭ sĕu unŭ măestru bine cunoscutŭ în Bucurescĭ ca specialŭ pentru facerea unorŭ asemenea coșurĭ. Ni se mai face cunoscut, că totŭ în comuna Gherghița, administrația domeniului corónei va mai înființa și unŭ „atelierŭ de frînghiĭ“ pentru care s'a luatŭ deja disposițiunile necesare.

Este în adevĕrŭ de admiratŭ cum d. Ioanŭ Kalinderu, administratorulŭ domeniului corónei, scie sĕ esecute voința și dorința Suveranului cu o abnegațiune care a făcutŭ ca în scurtŭ timpŭ domeniulŭ corónei, care era la începutŭ așa de nepopularŭ, sĕ devie astăḑĭ o instituțiune populară și de-o remarcabilă utilitate pentru sĕteanŭ și pentru progresulŭ industrialŭ și agricolŭ din țéra nóstră.“

„Românulŭ“ află, că au sositŭ la Odobescĭ în România comercianțĭ din străinătate pentru a face cumpĕrărĭ de vinurĭ, oferindŭ 1 leu 50 banĭ pentru decalitru.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Parisŭ, 16 Octomvre. In ședința de aḑĭ a camerei deputațilorŭ, ministru-președinte Floquet a presentatŭ proiectulŭ de lege privitorŭ la revisuirea constituțiunei între aplausele stângei și a propusŭ sĕ se trimétă la comisiune, căreia deja i-s'au presentatŭ propunerĭ analoge. Andrieux cere sĕ se numéscă o comisiune deosebită. Floquet pune cestiunea de încredere, după care propunerea lui Floquet s'a primitŭ cu 307 contra 181 voturĭ.

Inaintea ședinței camerei s'au lipitŭ placate cu cuvintele: „Josŭ cu hoții! De asemenea s'au lipitŭ placate la intrările camerei și chiar la palatulŭ Borbonilorŭ. Deputații au apărutŭ iritațĭ, fiind-că poliția sufere acestea. Placatele s'au înlăturatŭ dup'amédŭ.

Berlinŭ, 16 Octomvre. Se vorbesce, că în München s'a hotărîtŭ confiscarea broșurei lui Mackenzie pentru lesă-maiestate. In urma acésta procurorulŭ de statŭ a ordonatŭ confiscarea.

DIVERSE.

Melculŭ ca inimicŭ alŭ plaptelorŭ. In timpulŭ ploiosŭ alŭ anului se îmulțescŭ fórte multŭ melcii și tóte molușcele tîrîtóre, care pórtă în spinare o cójă tare încolăbită. Aceștĭ melcĭ facŭ mare rĕu grădinarilorŭ, căcĭ atacă foile de sfecle, ba chiar grâulŭ sĕmĕnatŭ și mai cu sémă rĕsadurile, care conținŭ plante nouĕ și fragede. Dintre melcĭ celŭ mai periculosŭ e unulŭ micŭ, care se îmulțesce fórte repede; elŭ stă ḑiua ascunsŭ la rădĕcina plantei orĭ în rĕsadŭ, și ochiulŭ celŭ mai pĕtrundĕtorŭ nu-lŭ póte ochi. Nóptea ese și strică rĕsadulŭ, care în ajunŭ promitea cele mai bune speranțe. Étă mijlócele ce le propune jurnalulŭ de agricultură practică din Francia contra acestei molusce, care aduce multe pagube horticulturei francese: Varulŭ nestinsŭ, póte distruge aceștĭ melcĭ din grâu, săcară și rĕsadurĭ, aruncându-lŭ diminéța pe rouă în loculŭ atacatŭ; căcĭ îndată melcii ajunșĭ de varŭ se svêrcolescŭ, caută a se descărca de substanța ardĕtóre a varului, facŭ spume. O a doua aruncare de prafŭ vărosŭ după $^1/_2$ óră le causéză mórte negreșitŭ. Grădinarii francesĭ întrebuințéză de obiceiu foi de varză unse cu untŭ rânceḑŭ, care puse în loculŭ bănuitŭ, a doua ḑi suntŭ pline cu melcĭ. Sĕ nu uitămŭ în fine, că și pasĕrile de curte potŭ fi unŭ distrugĕtorŭ alŭ multorŭ molusce din grădinĭ, de aceea pe alocurea suntŭ dușĭ la câmpŭ curcanii și curcĭ diminéța pentru stîrpi aceștĭ melcĭ și multe alte insecte vătĕmătóre. Singurŭ foile de sfecle nu 'șĭ-au găsitŭ léculŭ contra acestorŭ melcĭ. — „Gaz. Pop.“

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 16 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vĕnd.	9.42
Argintŭ românescŭ .	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.62	„	9.64
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.95
Imperialĭ	„	9.90	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5.74
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.80
Renta de hârtiă 5%	91.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	147.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Bonurĭ rurale ungare	104.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.30
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.25
Renta de hârtiă austriacă	81.50
Renta de argintŭ austriacă	82.30
Renta de aurŭ austriacă	110.—
Losurĭ din 1860	140.25
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	874.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	307.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	314.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	$9.60^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	59.35
Londra 10 Livres sterlinge	121.52

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Sĕcuiulŭ zăpăcitŭ începŭ sĕ se róge de maimuță, cerêndu'i pipa. Nicĭ nu'i mirare; maimuța era îmbrăcată ca unŭ husarŭ. „Domnișorule“, ḑise unguresce Sĕcuiulŭ, nu mai face glume și dă-mĭ pipa“.

Rîsulŭ începŭ din nou și Niță de veselŭ ce era nu se îndura sĕ plece dela panoramă, și de câte-orĭ se apropia cineva de maimuță, Niță rîdea și aștepta sĕ se întêmple ceva.

Era pe la 11 óre. Dragă, mulțămitŭ în sufletulŭ sĕu de pățania Sĕcuiului, merse pe „livada poștii“ și se trânti pe iérbă.

Nu dormi multŭ și peste puținŭ se deșteptă, căcĭ unŭ polițistŭ îi stricase odihna, nu de bună voiă, ci pentru că puse ghiara pe o țigancă, care furase, și cum îi trase d uĕ cu nuiaua de trestiă, ce o avea în mână, țiganca țipa ca din gura șarpelui.

Niță se sculă și când se ridicase pe jumătate vĕḑu lângă elŭ pe unŭ pretinŭ, totŭ hamalŭ, pe Ghiță Boncă.

„Da tu aicĭ eștĭ?“ ḑise Dragă, și începŭ sĕ rîḑă.

„Aicea“, grăi pretinulŭ sĕu și îlŭ întrebă de ce rîde.

„Apoi cum dracii sĕ nu rîdŭ“, începŭ Dragă, „cum sĕ nu rîdŭ de ce-am vĕḑutŭ la panoramă?“ și istorisi tótă întêmplarea cu maimuța.

Boncă nu credea, dér rîdea și elŭ.

„Așa a fostŭ“; se jura Niță. „Sĕ mĕ credĭ că așa a fostŭ“; continuă elŭ în risete.

„Ei și-apoi, i-a mai datŭ pipa îndĕrĕtŭ?“

„Datŭ pe dracu. Adecă, Sĕcuiulŭ incepuse sĕ'i ḑică „Domnișorule“ și sĕ-i cérĕ pipa în limba sa, dér maimuța de unde! nu înțelegea ungurescе“.

„Ei și-apoi?“ întrebă Boncă curiosŭ.

„Apoi a venitŭ Némțu și i-a vorbitŭ elŭ maimuței în limba ei, și maimuța îndată i-a datŭ pipa înapoi, și după aceea, a dracului, ca sĕ rîdă de Sĕcui și-a luatŭ șapca din capŭ și i-a mulțămitŭ cătănesce. Sĕ fi vĕḑutŭ ce risŭ era acolo.“

După unŭ timpŭ Dragă ḑise „norocŭ bunŭ“ și plecă.

Avea sĕ mai câștige o dutcă de banĭ, căcĭ luase nisce ciubare ale unei cocóne; aruncă încă odată ochii la panoramă, rîse și porni voinicește; parcă nicĭ odată nu mersese așa de iute. Vrea sĕ se întêlnéscă și cu alții sĕ le istorisésсă întêmplarea cu maimuța.

Cocóna ședea în Ulița Scheilorŭ. Elŭ duse ciubarele, luă dutca și venia în josŭ și cum venia veselŭ se opri lângă „Podulŭ bătușilorŭ“, aruncă o privire la țiganii ce erau alăturea și potcoveau cisme, și fără sĕ se mai cugete multŭ suì treptele podului și s'ar fi dusŭ fără sĕ se mai uite îndĕrĕptŭ, décă unŭ blĕstĕmatŭ de potcovarŭ nu l'ar fi nĕcăjitŭ cu o întrebare.

„Ițĭ cumperĭ cisme, Dragă? Décă țĭ'i cumpĕra sĕ mi le dai mie sĕ ți-le potcovescŭ“, ḑise țiganulŭ rĕutăciosŭ și rîdea cu tovarășii luĭ dimpreună.

Niță Dragă se uită urîtŭ la țiganĭ; sta sĕ-i rupă, așa l'a nĕcăjitŭ acéstă întrebare, dér îșĭ căută de drumŭ.

Era pe însĕratŭ. Avea destui banĭ la chimirŭ și fiind-că era pela 8 plecă acasă. Incetŭ, încetŭ, făcêndŭ în capulŭ sĕu felŭ de felŭ de socotelĭ, eșĭ din cetate. Avea obiceiu de vorbia singurŭ pe drumŭ, și vorbia așa de tare, încâtŭ ai fi totŭ rîsŭ de te-ai fi hotărîtŭ sĕ mergĭ după elŭ. Aveai ce rîde! Spunea felŭ de felŭ de lucrurĭ. De astă dată îșĭ uitase de câștigulŭ avutŭ și nu vorbia de banĭ ca altădată, ci din contră era veselŭ. Spunea istoria cu Sĕcuiulŭ și cu maimuța și rîdea într'una, astfelŭ încâtŭ ți-sĕ părea că a nebunitŭ. (Va urma.)

Brassóvármegye alispánjától.

9762—1888 sz. hoz.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatósága közigazgatási és gyámhatósági hivatalainak 1889 évi költségvetési elöirányzata az állandó választmánynak mai napon tartott ülésében hozott határozata folytán az 1886 évi XXI t. cz. 17 §-a értelmében közszemlére kitétetett és 15 napon át a hivatalos órákban az alispáni hivatal kiadójában mindenki által betekinthető.

Brassó, 1888 évi oktober hó 5-én.

kir. tanácsos alispán helyett

Tompa Sándor,
föjegyzö.

171,2—2

Nru 11.387—1888.

PUBLICAŢIUNE.

Spre scopulŭ internărei a circa 60 de soldaţĭ din armata locală reg. ung. de honveḑĭ pentru durata venitórei iernĭ evantualminte pe o durată mai mare se caută de către subscrisulŭ magistratŭ o locuinţă acomodată acestui scopŭ spre luare în chiriă şi anume celŭ puţinŭ pentru durata din 1 Noemvrie a. c. până la Sf. Gheorghe alŭ următoriului anŭ, eventualminte pentru o durată şi mai mare.

Referitórele obiecte de închiriatŭ pe lângă amintirea chiriei au sĕ se aducă până în 25 Octomvrie a. c. oficiului economicŭ orăşenescŭ, uliţa căldărarilorŭ Nru 518*b* etagiulŭ II, spre cunoscinţă.

Braşovŭ, 10 Octomvrie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după ameḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de ameḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după ameḑĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după ameḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după ameḑĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de ameḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéça.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.